

Международният форум „Българско наследство“ - празник на българския дух

Пред НДТ Маруся Костова - директор на Международния фестивал "Българско наследство"

Маруся Костова

Росица Шалчева

Надя Танова

Маруся Костова е учител по български език и литература, със стаж 39 години, в Балчишката гимназия. Завършила е ВТУ „Св.Св.Кирил и Методий“ гр.В.Търново през 1977 г. Старши учител и носител на II клас-квалификация след едногодишна специализация в СУ „Св.Кл.Охридски“ София. Работила е като методик в Общината, зам.-директор и директор на СОУ „Хр.Ботев“ Балчик. Пенсионира се като един от най-добрите учител-литератори в Балчик и областта. От 1995 г. е главен редактор на вестник „Балчишки телеграф“, който отначало тръгва с името „Морски телеграф“. За Балчик е събитие честването 20-годишнината на този малък, но значим вестник. По идея на вестник „Балчишки телеграф“ и туристическите браниовици град Балчик беше обявен за ФЕСТИВАЛЕН ГРАД НА БАЛКАНИТЕ. В него за трета година ще се въпише Международният форум „Българско наследство“, чийто директор е г-жа Маруся Костова.

П.Нечипуренко, Ю.Любецкая и Анатолий Волчо; Народен хор „Буджак“ от с.Виноградное, Болг-

ванова и методик Димка Малева. Благодаря още на читалищните

общ.Стражица, обл.В.Търново, както и представянето на риту-

диригент Магдалена Христова и ТА „Балик“ с худ.р-л Галина Гавраилова взеха участие

Български народни танци севихриха на сцената на НЧ "Паисий Хилендарски 1870" Балчик, изпълнени с жар от бесарабските българчета от Музикалния колеж и Школата по изкуствата от гр.Твардица, Молдова.

Фото: Теньо ЖЕЛЯЗКОВ

- Г-жо Костова, кое Ви провокира да поставите основите на Международния форум „Българско наследство“?

- Още през 2010 г., по случай 70-годишнината от възвръщането на Южна Добруджа, решихме с наследници на преселници от Северна Добруджа: д-р Маргарита Калинова, Тинка Сивриева, Радостина Енчева и Галина Гавраилова, да отбележим по-тържествено датата – 21 септември, Ден на Освобождението на Балчик от румънска окупация. Кметът на Община Балчик Николай Ангелов при радушно нашата гражданска инициатива и 21 септември бе приет от общинските съветници за един от празниците на Балчик. Това е празник в памет на нашите родители, баби, дядовци, на нашите родове, останали в Северна Добруджа, в Бесарабия, в съседните наши държави, в цяла Европа и по света. Международният форум „Българско наследство“ ще обедини запазения български дух на българите по света в своето трето издание на 25,26 и 27 август 2017 г.

- Какви са акцентите на предстоящия форум?

- Програмата включва: На 25 август 2017 г. - 10.00 ч. Конферендна зала на Община Балчик: Изложба и Историческа конференция на тема „180 г. от рождението на Васил Левски“. Тук водещо място ще има проф.д-р Иван Стоянов от ВТУ, председател на Фондация „Васил Левски“ София; 14.00 ч. Конферендна зала на Община Балчик: Втора историческа конференция, с традиционна тема „Етнологията на българите“, която се води от доц.д-р Елена Рацеева, преподавател в Тараклийския български университет в Молдова; 18.00 ч. Тържествено откриване на III

Международен форум „Българско наследство“ на пл.„21 септември“ от почетния гражданин на град Балчик акад.Георги Марков, патрона на форума д-р Румяна Малчева Ангелова и всички гости и участници; 20.00 ч. Традиционен Водосвет за участниците в Третия форум, който свещеником Стратия Александров и Йерей Тодор Тошев ще отслужат в храм „Св.Георги Победоносец“ Балчик. На 26 август 2017 г. - от 9.00 до 16.00 ч. Фолклорен конкурс за автентичен и обработен певчески и танцов фолклор за малки и големи. На 27 август 2017 г. - Гала концерт на наградените участници.

- С каква численост се отличиха първите два форума и от къде бяха участниците?

Откриване на изложба от картини, фотоси и рисунки "Образи на духа и вярата", посветена на 180-годишнината на каварненската църква "Св.ВМЧК Георги": отляво надясно: акад.Георги Марков, Маруся Костова, Атанас Димитров - АтаДим, проф.д-р К.Калчев, Георги Казанджиев, доц.Елена Симеонова, Ив.Рацеев, доц.д-р Е.Рацеева и др.

Фото: Людмила ПЕТРОВА

- Над 1200 участници се включиха в историческите конференции, посветени на етнологията на българите, 75 г. от възвръщането на Южна Добруджа, 100-годишнината от края на Първата световна война, поезията на бесарабските българи, литературните творци на Балчик и фолклорните конкурси. Конференциите водиха акад.Георги Марков, проф.д-р Калчо Калчев от ВТУ, доц.д-р Елена Рацеева, проф.д-р Олга Радова – Каранастас, проф.

Николай Червенков, д-р Иван Думиника и Росица Шалчева. Специално участие взеха проф.д-р Иван Стоянов, Димитър Боримечков, Георги Казанджиев,Люба Радославова,Иван радев, д-р Валентин Вълев, доц.Елена Симеонова,Иванка Унгуриян, Виорика Дончу, Николай Кирнев, Димитър Ялков, Анатолий Волчо, Атанас Димитров – АтаДим.

Във фолклорните конкурси взеха участие деца и възрастни, представящи съхраненото българско народно творчество в Украйна, Молдова, Румъния и България.

- Посочете чуждестранните участници!

- МОЛДОВА: гр.Твардица – Музикалният колеж и танцова група от Школата по

радски район. РУМЪНИЯ: Ансамбъл „Синовете на Добруджа“ с диригент проф.Елена Коджукару, Хор на българите в с.Лунка, Румъния, с-рл Виорика Дончу.

- Имаше ли участници от Добричка област?

- Да. Най-много от община Г. Тошево, за което благодаря на г-жа Маргарита Великова /нач.отдел „Култура“/ и на г-жа Стоянка Първева, кмет на с.Дъбовик, организатор на многогодишния Фестивал на преселниците, с която се срещнахме и на 8 ноември в с.Лунка, Румъния, на празника Архангел Михаил, когато нейните хористки бяха на ниво, както на форума в Балчик.

Специално благодаря на Пенсионерския клуб на с.Чернооково, с председател г-н Петър Момчев и кмет Веселина Недялкова, чиито хоров състав „Черноочки“, с р-л Недялка Панева, станаха лауреати на първия форум и участваха в откриването на втория със самотоятелна програма, заедно с големия шоу спектакъл „Пробуждане“ на спортен клуб „Здравец“ Балчик, с председател Ани Пър-

секретари на с. Малина, с. Пчеларово, кв.

ала „Водене на булката за вода“ с р-л Краси-

Участници, бесарабски българи от Молдова,пред трибуната на I МФ "Българско наследство" Балчик, заедно с акад.Г.Марков, проф.Н.Червенков, проф.К.Калчев, доц.д-р Е.Рацеева, М. Костова и Р.Шалчева.

”Пастир” Г. Тошево. Изказвам задоволството си от участието на моите лични приятели от с.Паскалево, общ.Добричка, с които се свързахме на първия форум, защото много материали за живота на основателя на селото поп Паскал в гр.Твардица /Молдова/ представи д-р Иван Доминика. Първи места във фолклорния конкурс бяха отредени на съставите от с.Стефан Караджа и с. Паскалево, общ.Добричка.

- Имаше ли сътрудничество със самодейци от страната?

- Много изненадващо, но заслужено, за „Обработен фолклор“ журито отреди първо място на много младия хор „Библифония“ от Ст.Загора, чийто диригент д-р Дончо Донев е родом от Балчик.

Отлично бе изпълнението на Битовата група от с.Бряговица,

мира Дончева. Водач на групата и участник бе самият кмет на с.Бряговица.

Във форума участва Културният клуб на инвалидите от град Тутракан, който се побратими с клуб „Св.Марина“ Балчик, с председател Деспина Маринова. Запомнящо се бе участието на народната певица Добра Савова и хористките от с.Климентово, Варненско /2015 г./

- Как се представиха съставите на община Балчик?

- Особено интересно бе участието в целия форум на съставите от читалища и пенсионерски клубове от Община Балчик. За тях форумът беше и сверяване на часовника и набелязване на перспективи за развитие: от читалищния секретар Елица Стайкова за НЧ „Васил Левски 1959“ Балчик /хор „Добруджанки“ с

Христова и ТА „Балик“ с худ.р-л Галина Гавраилова взеха участие и в двата форума досега/, от Йорданка Симеонова за НЧ „Велко Ангелов 1940“с.Дропла /хорът, с р-л Галин Ганчев взе грамота и плакет през 2015 г./, от Албена Войчева за НЧ „Свобода“ с.Гурково /всички формации на читалището и Пенсионерския хор бяха отличени на двата форума/; от Софка Денева за пенсионерски клуб „Втора младост“ Балчик, участвал два пъти във форума; от Софка Кръстева за певческата група „Текенски напеви“ от с.Оброчище, получили купа, а ръководителката – картината от Лайт хаус. Балчик; достойно се представи ха и фолклорните групи: към Клуб № 1 „Белите чайки“, с р-л М.Гроздева; към клуб „Хинап“ – „Бяло цвете“ с р-л Н.Николова; към Военния клуб – „Росна китка“с р-л Ст.Георгиева.

- Искате ли да изтъкнете още участници?

- Да. „Каменбръжките баби“ към НЧ „Г. С. Раковски 1941“с. Камен бряг, общ.Ка-

варна, с председател Добринка Ялнъзова и худ. р-л Фотинка Атанасова, които изпълниха автентични народни песни от родното им село Браилово /Северна Добруджа/, съхранени в народната памет на поколенията, преселени насила през 1940 г. в България. Те посрещнаха с широко сърце като свои гости в Камен бряг бесарабските българи от Тараклия и гагаузите от с. Казаклия, Молдова, преди отпътуването им от форума. Получи се задушевна атмосфера, сред песни и танци на различни етноси, но обединени здраво от запазеното българско наследство – език, писменост, вяра, религия, традиции, народно творчество, неумиращ български дух. Човещина! Българщина!

Станислава КРЪСТЕВА